

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää sekä pesien hävittämistä

1 Hakija

Suomen Bioturva Oy

2 Asia

Lupahakemus kalalokin (*Larus canus*) pesien siirtämiseen tai hävittämiseen rakennusten katoilta ajalla 11.5.-14.6.2026 kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Kuopiossa, Pohjois-Savossa.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa kalalokin pesien siirtämiseen tai hävittämiseen Kuopiossa neljälle eri kiinteistölle: Suokadun toimintakeskukselle, Toukolan ja Särkiniemen päiväkodeille ja Pirtin koululle (ala-aste). Kalalokit pesivät kiinteistöillä olevien matalien rakennusten katoilla ja hyökkäilevät ihmisten kimppuun. Pesät ensisijaisesti siirretään parempaan paikkaan, tai toissijaisesti hävitetään, jos lähistöllä ei ole soveltuvia siirtopaikkoja.

Kohteet:

Toukolan päiväkot
Puijonsarventie 36, 70260 Kuopio

Suokadun toimintakeskus
Suokatu 6, 70100 Kuopio

Pirtin koulu
Pirtintie 21, 70820 Kuopio

Särkiniemen päiväkot
Lohkaretie 3, 70700 Kuopio

Poikkeuslupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Lokit ovat erittäin aggressiivisia pesiessään em. rakennusten katoilla. Ne hyökkäilevät ihmisiä päin ja ulostavat ulkona liikkuvien ihmisten päälle. Suokadun toimintakeskuksen pihalla liikkuu paljon kuntoutujia sekä erityistä tukea tarvitsevia ihmisiä. Päiväkotien ja koulun pihalla taas liikkuu paljon pieniä lapsia, jotka pelkäävät lintuja.

Pesiä on hakemushetkellä 7.5.2026 yksi kaikissa kohteissa. Pirtin koululla oli mahdollisesti rakenteilla myös toinen pesä. Särkiniemen päiväkodilla olevassa pesässä oli yksi muna 8.5. Lupaa haetaan kaikkien alueilla olevien kalalokin pesien ja munien hävittämiseen.

Lupaa haetaan 14.6.2026 asti. Tämän ajanjakson aikana pesät poistetaan ja pesien poiston jälkeen katoille asennetaan lintukarkottimet, jotta ongelma ei uusiutuisi. Toimenpiteitä ei ole voitu tehdä pesimäajan ulkopuolella, koska katoilla ei silloin ollut pesiä.

Katoilla ei ole muiden lajien pesiä eikä pesiä siirretä aivan muiden linnunpesien viereen, jotta toiminta ei häiritse niiden pesintää.

Toimenpiteillä ei uskota olevan vaikutusta kalalokin suotuisaan suojelutasoon, koska se luokitellaan Suomessa elinvoimaiseksi. Ympäristössä on runsaasti muita kiinteistöjä, joiden rakennusten katoilla on tilaa pesiä. Vahingon torjuntaan ei ole muuta keinoa kuin pesien siirtäminen tai hävittäminen, koska linnut ovat jo päättäneet rakentaa pesänsä kyseisten rakennusten katoille ja kokevat pihalla kulkevat ihmiset uhaksi.

Hakemuksen käsittelyllä on kiire, koska pesät ovat vielä alkuvaiheessa ja pesinnät ovat aktiivisesti käynnissä.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan kalalokkien pesinnän häirintään ja pesien ja munien hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 30.6.2026 asti Suokadun toimintakeskuksen, Toukolan ja Särkiniemen päiväkotien ja Pirtin koulun kiinteistöillä Kuopiossa.
2. Pesintä on pyrittävä ennaltaehkäisemään pesinnän aikaisessa vaiheessa aktiivisten ja passiivisten häirintä- ja karkotusmenetelmien avulla. Lupa-alueella tulee liikkua usein lokkeja karkottaen. Pesinnän estämiseen voi käyttää mm. pressusteitä, tuligeelejä, lippusiimoja, lintuverkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten haukkaleijoja tai tekokäärmeitä. Häirintä- ja karkotusmenetelmiä tulee jatkuvasti ylläpitää ja kehittää.

Päätös
15.5.2026
LVV-U/80153/2026
Julkinen

3. Mikäli kalalokkeja em. toimista huolimatta pyrkii pesimään lupa-alueella, saa tällä luvalla hävittää kalalokin rakenteilla olevat pesärakennelmat ja pesät.
4. Tällä luvalla saa hävittää enintään 15 kalalokin munaa luvan voimassaolon aikana. Pesiä, joissa on poikasia, ei saa siirtää eikä hävittää.
5. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
6. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
7. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
8. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
9. Luvan käytöstä tulee raportoida 31.7.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/80153/2026 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä käytetyt pesinnän ennaltaehkäisy- ja häirintätoimenpiteet, hävitettyjen pesien ja munien määrä, sekä toimenpiteiden ajankohdat. Lisäksi on arvioitava pesien hävittämisen vaikutusta kalalokin pesintään alueella. Yhteenvedon perusteella voidaan arvioida toimien vaikutusta kalalokkien aiheuttamiin ongelmiin.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Päiväkotien, koulun ja toimintakeskuksen kiinteistöjen katoilla pesivät kalalokit vaarantavat lasten, kuntoutujien ja erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden terveyttä ja turvallisuutta aggressiivisella puolustuskäyttäytymisellään. Hakijalle myönnetään tästä syystä lupa kalalokin pesinnän häirintään sekä pesien ja munien hävittämiseen.

Muuta tyydyttävää ratkaisua kuin pesien ja munien hävittäminen ei ole osoitettavissa. Lasten, kuntoutujien ja muiden kiinteistöjen käyttäjien tulee pystyä liikkumaan ja ulkoilemaan kiinteistöillä. Pesien siirtäminen ei todennäköisesti ole mahdollista, jos pesien lähiympäristöstä ei ole esitettävissä paikkaa, joka sopii kalalokin pesimäalueeksi eikä pesää puolustavista lokeista olisi haittaa ihmisille. Tällöin pesät on hävitettävä. Lisäksi pesät voivat joka tapauksessa tuhoutua siirron seurauksena.

Ehtojen mukaisesti kiinteistöillä tulee kehittää pesinnän ennaltaehkäisyä. Mikäli siitä huolimatta kalalokit alkaisivat rakentamaan uusia pesiä hävitettävien pesien ja munien tilalle, saa tällä luvalla hävittää kaikki uudet pesät luvan voimassaolon aikana.

Hävitettävien pesien määrää ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi rajoittaa, sillä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaaminen edellyttää, ettei hakemusalueella

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

pesi lainkaan kalalokkeja, jotka käyttäytyvät aggressiivisesti ihmisiä kohtaan. Kyseessä olevat kiinteistöt ovat laajoja, eikä kalalokin pesintää ole välttämättä mahdollista täysin estää passiivisilla karkotusvälineillä sen jälkeen, kun nykyiset pesät ja munat on hävitetty alueelta. Hävitettävien munien määrää rajaamalla ohjataan luvanhaltijaa panostamaan pesinnän ennaltaehkäisemiseen ja rakenteilla olevien pesien hävittämiseen pesinnän alkuvaiheessa ennen, kuin kalalokit ehtivät munimaan. Poikasten siirtäminen tai tappaminen on kielletty, koska toimet tulee tehdä pesinnän varhaisemmissa vaiheissa.

Pesinnän estämisen painopisteen ollessa pesinnän alkuvaiheessa, osa häirityistä linnuista ohjautuu todennäköisesti muualle pesimään, mikä pienentää toimenpiteiden vaikutusta alueen kalalokkipopulaation pesimämenestykseen. Koska kyse on yksittäisistä pesistä ja niissä olevista munista, lajin kanta alueella on elinvoimainen eikä lintuja ole sallittua vahingoittaa, ei luvan mukaisten toimenpiteiden katsota vaarantavan kalalokin suotuisaa suojelutasoa.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

8 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vaille olevana. Pesivät kalalokit vaarantavat parhaillaan ihmisten terveyttä ja turvallisuutta, minkä vuoksi luvan mukaisesti toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

10 Suoritemaksu

1500 euroa. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

11 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty/allegirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Ilpo Huolman.

Liitteet

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
SLL Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri
Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry.
Lintuyhdistys Kuikka ry.
Itä-Suomen poliisilaitos
Kuopion kaupunki

Tämä asiakirja LVV-U/80153/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/80153/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Huolman Ilpo 15.05.2026 09:48

Esittelijä Merimaa Kaisa 15.05.2026 09:49